

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Славутської міської ради
від 29 вересня 2023 року № 5-30/2023

Програма профілактики та боротьби зі сказом тварин в Славутській міській територіальній громаді на 2023-2024 роки

1. Загальна частина

Важливе значення у забезпеченні здоров'я населення, що проживає на території Славутської міської територіальної громади мають профілактичні заходи з запобігання ряду інфекційних хвороб, однією із яких є сказ.

Сказ – надзвичайно небезпечне вірусне захворювання всіх теплокровних тварин і людини. Характеризується гострим перебігом, ураженням нервової системи і, в разі не надання своєчасної медичної допомоги, закінчується летально.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), ця хвороба входить у першу п'ятірку хвороб, спільних для людини і тварин, що наносять найбільший соціально-економічний збиток. На сьогоднішній день сказ реєструється у 113 країнах світу. Щорічно в світі гине понад 55 тисяч людей і більше 1 млн. тварин.

Епізоотична ситуація зі сказу на території Хмельницької області протягом останніх років залишається складною. Природні вогнища сказу існують практично на всій її території. Щорічно реєструється захворювання на сказ серед диких, домашніх та сільськогосподарських тварин. Так за 5 місяців 2023 року в області виявлено 19 випадків сказу.

Джерелами сказу є дикі тварини, головним чином із сімейства собачих (вовки, лисиці). Небезпека цих тварин обумовлена наявністю в їх слині великої концентрації вірусу. Особливо небезпечні лисиці.

Сказ підтримується там, де щільність червоної лисиці досягає більше однієї голови на 1000 га угідь.

За даними Південно-західного управління лісового та мисливського господарства щільність червоної лисиці на території області становить 2,3 особин на 1000 га угідь. Щорічний приріст поголів'я лисиці становить 150%

За прогнозами УТМР щільність популяції червоної лисиці із приростом у 2023 році буде становити в області 5,7 особин на 1000 га угідь, що перевищує норму більше ніж в 5 раз.

Хвора на сказ лисиця здібна за добу пробігати 10-15 км, контактуючи з безмежною кількістю різних видів тварин і, в першу чергу, з собаками, котами, худобою, яка утримується на пасовищах. А це, в свою чергу, збільшує питому вагу хворих на сказ свійських тварин та наближає сказ до людини.

Потенційним джерелом розповсюдження сказу є бездоглядні собаки і коти, чисельність яких в області за останні роки збільшується, а також собаки та коти, власники яких порушують правила їх утримання.

Лікування даної хвороби відсутнє. В разі невчасного звернення, при укусі твариною, до лікувального закладу, та не проведення профілактичного лікування у людини настає смерть.

Програма спрямована на реалізацію державної політики у сфері забезпечення епізоотичного благополуччя населених пунктів та прилеглих територій.

Основними нормативно – правовими документами даної Програми є Закон України «Про ветеринарну медицину», Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Інформація за останні роки по випадках укусів людей та встановлення захворювання на сказ в межах обслуговування Славутської дільничної лікарні ветеринарної медицини

	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік (на01.08)
Кількість випадків покусів людей по даних СЕС	97	108	59	75	37
Кількість людей які отримали антирабічну допомогу	86	49	29	37	6
Встановлено захворювання тварин на сказ	4	3	2	1	-

Згідно наказу МОЗ України від 16.09.2011р. №595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів» антирабічні щеплення відносяться до щеплень, які призначаються по епідеміологічних показках.

Враховуючи природне поширення сказу тварин, заходи, щодо боротьби з ним здійснюються комплексно органами державної ветеринарної медицини, охорони здоров'я, житлово – комунального і лісового господарства, товариством мисливців під керівництвом державної надзвичайної протиепізоотичної комісії і органів державної влади та місцевого самоврядування на місцях.

2. Мета та завдання програми

Основною метою програми є комплексне розв'язання проблеми захисту населення та сільськогосподарських, домашніх і диких тварин від захворювання на сказ, зведення до мінімуму захворюваності на сказ тварин і недопущення захворювання людей на сказ.

Основні завдання програми:

- організація і здійснення системи заходів, спрямованих на ліквідацію сказу на території громади, яка базується на комплексі науково-методичного і нормативно-правового забезпечення та включає епізоотологічний моніторинг;
- застосування сучасних засобів діагностики і профілактики, запровадження контролю їх ефективності та системну пероральну імунізацію диких та парентеральну вакцинацію свійських тварин з імунологічним моніторингом ефективності.

- забезпечення відповідних установ високоякісними антирабічними імунобіологічними препаратами (вакцинами).

Кінцевою метою програми є комплексне розв'язання проблеми захисту населення та сільськогосподарських, домашніх і диких тварин від захворювання на сказ в інтересах безпеки окремої людини, суспільства, довкілля, яке спрямоване на ліквідацію сказу на території Славутської міської територіальної громади.

3. Основні заходи з реалізації програми та їх виконавці

№ пп	Заходи	Термін виконання	Виконавець
1	Здійснювати моніторинг щодо боротьби та профілактики сказу	постійно	Структурні підрозділи ГУ Держпродспоживслужби в Хмельницькій області, Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ.
2	Забезпечити проведення профілактичної та в разі необхідності вимушеної вакцинації тварин в господарствах різних форм власності.	Згідно плану щеплень інструкції вакцини	Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ
3	Забезпечити клінічний огляд та карантинування тварин, які покусали людей чи тварин. Своєчасно повідомляти медичні установи про результати нагляду.	постійно	Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ
4	Проводити облік численності лисиць та планові заходи щодо підтримання розмірів їх популяції.	Постійно	Філія «Славутське лісове господарство», державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»
5	Забезпечити проведення весняної/осінньої кампаній з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин	Березень-травень та вересень-жовтень	Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ, УТМР, користувачі мисливських угідь, КП «СЛАВУТА-СЕРВІС»
6	З метою контролю ефективності проведення пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин проти сказу забезпечити проведення діагностичного відстрілу червоної лисиці в період сезону полювання	Листопад-грудень	УТМР, користувачі мисливських угідь
7	Вживати передбачених законодавством України заходів з регулювання чисельності безпритульними котів та собак на мисливських угіддях та в населених пунктах громади, включаючи зелені	Постійно	КП «СЛАВУТА-СЕРВІС» Славутської міської ради

	зони навколо міста та в сільській місцевості.		
8	Активізувати широку роз'яснювальну роботу серед населення про небезпечність сказу для людей і тварин та заходи щодо профілактики й боротьби з ним	Постійно	Хмельницька обласна державна лікарня ветеринарної медицини, управління інформаційного забезпечення та внутрішньої політики виконавчого комітету Славутської міської ради

Напрямки діяльності та заходи Програми профілактики та боротьби зі сказом в Славутській міській територіальній громаді на 2023-2024 роки наведено в додатку 1.

4. Очікувані результати

Виконання Програми дасть можливість:

- забезпечити безпечні умови проживання у громаді;
- убезпечити здоров'я тварин, які до цього не підлягали вакцинації;
- унеможливити контакт людей з хворими на сказ домашніми та дикими тваринами;
- сформувати позитивний імідж Славутської міської територіальної громади та інвестиційну привабливість.

5. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Славутської міської територіальної громади, а також інших незаборонених законодавством джерел фінансування.

Обсяги фінансування

для придбання матеріально-технічного забезпечення по роках до Програми:

Напрямок спрямування фінансування	2023 р.	2024 р.
	Бюджет Славутської МТГ, тис. грн.	
Придбання паливно-мастильних матеріалів	8,0	8,0
Рукавиці одноразові	0,6	0,6
Маска одноразова	0,018	0,018
Комбінезон одноразовий	3,6	3,6
Придбання набоїв для діагностичного відстрілу	0,4	0,4
Придбання вакцини для проведення профілактичного щеплення тварин	29,0	29,0
Антисептик для обробки рук	0,960	0,960
Чоботи резоніві	3,6	3,6
Всього	46,178	46,178

6. Виконавці Програми та їх координатори

Виконавцем Програми є виконавчий комітет Славутської міської ради.

Координатори Програми: управління житлово-комунального господарства, енергозбереження, благоустрою та громадського порядку виконавчого комітету Славутської міської ради.

Секретар міської ради

Світлана ФЕДОРЧУК

**Напрямки діяльності та заходи Програми профілактики та боротьби зі сказом тварин в
Славутській міській територіальній громаді на 2023-2024 роки**

№ п/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні напрямки)	Перелік заходів програми	Строк виконання програми	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Орієнтовні щорічні обсяги фінансування, тис.грн.		Очікуваний результат
						2023 рік	2024 рік	
1	Здійснення профілактики боротьби зі сказом на території Славутської МТГ	Своєчасне виявлення і недопущення захворювання тварин на сказ, закупівля для цих цілей засобів:	2023-2024	Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ	Бюджет Славутської міської територіальної громади			Зведення до мінімуму захворюваності на сказ тварин на території Славутської МТГ
		- паливно-мастильні матеріали				0	0	
		- набой для діагностичного відстрілу				4,0	4,0	
						0,4	0,4	
2	Профілактика щеплення тварин проти сказу	Придбання вакцини для проведення профілактичного щеплення тварин	2023-2024	Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ		29,0	29,0	Попередження захворювання тварин на сказ
3	Пероральна імунізація диких м'ясоїдних тварин проти сказу	Закупівля для цієї діяльності:	2023-2024	КП «СЛАВУТА-СЕРВІС», Славутська дільнична лікарня ветеринарної медицини ХОДЛВМ				Попередження захворювання тварин на сказ
		- паливно-мастильних матеріалів;				4,0	4,0	
		- засобів індивідуального захисту;				7,818	7,818	
		- дезінфікуючих засобів				0,960	0,960	
Всього						46,178	46,178	

Секретар міської ради

Світлана ФЕДОРЧУК